

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО–НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

24 ТРАВНЯ 2023 р.

«АГРОПРОДОВОЛЬЧИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВІЙНИ:
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

м. Одеса

УДК 338.43: 35

Агропродовольчий сектор України в період війни: виклики та перспективи. Матеріали науково-практичної конференції 24 травня 2023 року / кафедра економіки промисловості. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. 87 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку агропродовольчого сектору України в період війни. Запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем розвитку підприємств різних галузей агропродовольчого сектору, ОТГ та районів у контексті викликів воєнного часу та післявоєнної відбудови. В доповідях особлива увага приділялась повоєнному відновленню України на засадах сталого та інклюзивного розвитку.

Організаційний комітет конференції

Голова: Павлов О.І., д. е. н., професор

Заступник голови Козак К.Б., д. е. н., професор

Члени комітету: Макаринська А.В., д. т. н., професор

Самофатова В.А., д. е. н., професор

Купріна Н.М., д. е. н., професор

Дідух С.М., д. е. н., доцент

Кулаковська Т.А., д. е. н., доцент

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою

Одеського національного технологічного університету,

протокол № 14 від 20.06.2023 р.

Матеріали подаються за оригіналами рукописів доповідей

учасників конференції

ФЕРМЕРСЬКІ ГОСПОДАРСТВА ТУРИСТИЧНОГО СПРЯМУВАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ 67

Саркісян Г. О., д. е. н., доцент

Шепелева О. В., аспірантка

Одеський національний технологічний університет

МАЛИЙ ТА СЕРЕДНІЙ БІЗНЕС В УКРАЇНІ: АДАПТАЦІЯ ДО ВІЙНИ, ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ 72

Мініна В. О., аспірантка

Одеський національний технологічний університет

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ 76

Федорова Т. С., аспірантка

Одеський національний технологічний університет

РОЛЬ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ У ВІДНОВЛЕННІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ 80

Мироненко Б. В., аспірант

Одеський національний технологічний університет

РЕБРЕНДИНГ У НАПРЯМІ ІНКЛЮЗИВНО ОРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ ПІД ЧАС ВІЙНИ 83

Кушнір О.І., аспірантка

Одеський національний технологічний університет

URL: <https://delo.ua/ru/agro/kernel-xocet-uze-v-2023-godu-postroit-novyj-peregruzocnyj-terminal-v-reni-416697/> (дата звернення: 27.05.2023).

Мироненко Б. В., аспірант кафедри менеджменту і логістики
Одеський національний технологічний університет

РОЛЬ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ У ВІДНОВЛЕННІ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Сьогодні переважна більшість територіальних громад в Україні, незважаючи на наявність законодавчо передбаченого права, не можуть вирішувати питання місцевого значення повною мірою [1]. Причин для цього порівняно небагато (недостатність бюджетних коштів, відсутність необхідної інфраструктури, кваліфікованих кадрів тощо), але їх наявність часто-густо призводить до того, що значна частина сільських та селищних громад «левоу» частку питань місцевого значення не можуть вирішувати належним чином, зокрема, утримувати приміщення та будівлі комунальної власності, здійснювати збір та вивезення побутових відходів, будувати та ремонтувати дороги, забезпечувати благоустрій сільських територій тощо. Отже, більшість об'єднаних територіальних громад в теперішніх українських умовах залишаються неспроможними або мають низьку спроможність до формування власного людського потенціалу.

Агропромисловий комплекс (АПК) трактується як сукупність галузей економіки, зайнятих виробництвом (виробництво засобів виробництва для сільського господарства та його обслуговування, власне сільське господарство), заготівлею, переробкою, збереженням, транспортуванням і збутом сільськогосподарської продукції, а також виробництвом засобів виробництва для сільського господарства. Будь-який потенціал вбирає в себе одразу три аспекти відносин – результати діяльності у минулому, поточний стан, та перспективи розвитку у майбутньому. Відносно АПК людський потенціал означає наявність явних чи прихованих можливостей, реалізуючи

які за тих чи інших умов можна підвищити ефективність роботи працівників підприємств та аграрно-промислового комплексу в цілому.

Так, наприклад, в централізованій плановій економіці потенціал території визначався тільки ресурсним потенціалом, а поняття ресурсного потенціалу збігалось з поняттям ресурсів, в основному природно-сировинними, фізичними, людськими та фінансовими ресурсами. Питання природно-ресурсного потенціалу територій на відповідній науковій основі детально розроблені ще в часи планової економіки [2, с. 38]. Проте величина ресурсного потенціалу визначається не тільки кількісними характеристиками відповідних складових ресурсів, але й характером їх взаємодії. Ресурсний та організаційний потенціал формують стратегічний потенціал території. Проте при переході до ринкової економіки, трансформації території у відкриту систему необхідні механізми й інструменти адаптації до постійних змін зовнішнього середовища, ефективної дії на зовнішні чинники та відповідного реагування на фактори зовнішнього середовища, які формують ринковий потенціал території (рис. 1).

Рис. 1. Основні складові людського потенціалу

Джерело: побудовано автором на основі [3, с. 74–75]

Визначення напрямів розвитку людського потенціалу підприємств АПК ґрунтується на вивченні та глибокому осмисленні особливостей розвитку громад, їх стартових можливостей та стану оточуючого середовища. Підґрунтям розвитку людського потенціалу підприємств АПК, що належать до ОТГ, вважають згуртованість її мешканців. Згуртованість у сучасних наукових і науково-практичних дослідженнях розглядається, як в широкому (згуртованість суспільства), так і вузькому (характеристика процесу розвитку малої контактної групи) соціальному плані [4, с. 232].

Людський потенціал наразі необхідно розглядати як новий ефективний ресурс, який необхідно використовувати для соціального й економічного розвитку АПК сектору держави на основі його якісного та кількісного зростання в усіх прошарках суспільства [5, с. 74]. Нові українські реалії спонукають до пошуку шляхів радикального покращення існуючих моделей управлінської діяльності. Для розвитку кадрового та людського потенціалу підприємств АПК, що належать до ОТГ, необхідним є подальше вивчення та розробка механізму управління таким потенціалом в умовах посилення глобалізаційних процесів. Поряд з розробкою механізму, необхідним є розробка основи для кількісного та якісного відображення результативності впровадження оцінки ефективності використання людського потенціалу. Розробка інструментарію розвитку кадрових ресурсів має ґрунтуватись на результатах оцінки та аналізу сучасного їх стану, ефективності функціонування та тенденцій змін основних показників ресурсовіддачі та результативності діяльності.

Література

1. Децентралізація в Україні. Головний інформаційний портал реформи місцевого самоврядування. URL: <https://decentralization.gov.ua> (дата звернення: 19.05.2023).
2. Балдич Н., Гринчук, Ходько Н. та ін. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування. Київ, 2020. 102 с.
3. Сталій розвиток місцевих громад: роль економічної освіти та науки / Матеріали науково-практичної конференції (9-10 листопада 2017 р.). Чернівці, ЧНУ, 2017. 160 с.

4. Дерій Ж. . Регіональна парадигма якості життя та людського розвитку. Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2013 № 4. С. 229–237.

5. Козак К., Мироненко Б. Політика розвитку людського потенціалу територіальних громад в умовах децентралізації. Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ. Збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (25 березня 2020 р.). Херсон, ДВНЗ «ХДАУ», 2020. С. 73–74.

Кушнір О.І., аспірантка кафедри економіки промисловості
Одеський національний технологічний університет

РЕБРЕНДИНГ БІЗНЕСУ У НАПРЯМІ ІНКЛЮЗИВНО ОРІЄНТОВАНОГО РОЗВИТКУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Під час, коли бійці на фронті виборюють свободу для розвитку українців, наукова спільнота повинна готувати країну до відновлення на принципово новому інноваційному рівні свідомості громадян. Бренд-менеджмент у бізнесі є атрибутом стратегічного планування розвитку й може бути інструментом реалізації змін у суспільстві через перехід на них відомих брендів.

Досліджувалися причини кризових явищ і відомі бренди та рекламні слогани з метою формування нової філософії мислення громадян через ребрендинг (зміни брендів) відомих підприємств.

В науковій літературі пропонується вирішувати проблему відновлення еволюції життя через масове застосування бізнесом стратегії інклюзивного розвитку [1, с. 8]. В Україні ще не встигли навчити громадян філософії ринку (задоволення інтересів бізнесу й споживачів), а життя вимагає додаткового навчання щодо задоволення інтересів працівників (соціальні заходи й нові інформаційні технології) і держави (дотримання вимог соціо-еколого-економічних стандартів) [2, с. 100].

В теорії брендингу під час пандемії й війни відбувся відхід від орієнтації на престиж до масової орієнтації на основні споживчі властивості товарів (економіність, якість, креативна диференціація). Сучасний споживач вважає